

Brüssel, 20. märts 2025
(OR. en)

EUCO 1/25

CO EUR 1
CONCL 1

MÄRKUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Delegatsioonid
Teema:	Euroopa Ülemkogu kohtumine (20. märts 2025) – Järeldused

Delegatsioonidele edastatakse järeldused, mis Euroopa Ülemkogu võttis vastu eespool nimetatud kohtumisel.

Euroopa Ülemkogu pidas arvamuste vahetuse geopoliitilise olukorra ja mitmepoolsuse üle ÜRO peasekretäri António Guterresega.

*

* *

I. UKRAINA

1. Euroopa Ülemkogu pidas arvamuste vahetuse Ukraina presidendi Volodõmõr Zelenskõiga.
2. Euroopa Ülemkogu arutas viimatisi arenguid seoses Ukrainaga. Dokumendis EUCO 11/25 esitatud tekst sai 26 riigipea ja valitsusjuhi kindla toetuse.
3. Euroopa Ülemkogu pöördub selle küsimuse juurde tagasi oma järgmisel kohtumisel.

II. LÄHIS-IDA

4. Tuletades meelde oma varasemaid järeldusi, käsitles Euroopa Ülemkogu olukorda ja viimatisi arenguid Lähis-Idas.
5. Euroopa Ülemkogu peab kahetsusväärseks relvarahu nurjumist Gazas, mis on põhjustanud suure hulga tsiviilohvreid hiljutistes õhurünnakutes. Ülemkogu peab kahetsusväärseks Hamasi keeldumist veel kinnihoitavate pantvangide üleandmisest. Euroopa Ülemkogu kutsub üles jätkama viivitamata relvarahu ja pantvangide vabastamise kokkuleppe täielikku rakendamist. Ülemkogu rõhutab vajadust teha edusamme selle kokkuleppe teise etapi suunas, pidades silmas selle täielikku rakendamist, mis viiks kõigi pantvangide vabastamiseni ning vaenutegevuse püsiva lõpetamiseni. Euroopa Ülemkogu tuletab meelde, kui oluline on humanitaarabi takistamatu pääs Gazasse ning selle katkematu ja piisav jagamine kogu Gazas. Humanitaarabi Gazasse pääsu ja seal jagamist ning Gaza sektori, sealhulgas selle veemagestusjaamade varustamist elektriga tuleb viivitamata jätkata.

6. Euroopa Ülemkogu peab tervitatavaks 4. märtsil 2025 Kairo tippkohtumisel heaks kiidetud taastamise ja ülesehitamise Araabia kava. Euroopa Liit on valmis tegema selle alusel koostööd oma Araabia partneritega ning teiste rahvusvaheliste partneritega.
7. Euroopa Liit on jätkuvalt kindlalt pühendunud kestvale ja püsivale rahule, mille aluseks on kahe riigi koosseksisteerimisel põhinev lahendus. Euroopa Liit on valmis andma oma panuse kõikidesse selle lahenduse saavutamiseks tehtavatesse jõupingutustesse ning kutsub kõiki osapooli üles hoiduma tegevusest, mis selle saavutamist takistab. EL jätkab selle eesmärgi saavutamiseks koostööd piirkondlike ja rahvusvaheliste partneritega. Euroopa Liit jätkab Palestiina omavalitsuse ja tema reformikava toetamist.
8. Euroopa Ülemkogu mõistab teravalt hukka hiljutise ulatusliku tsiviilisikute vastase vägivalla Süüria rannikupiirkonnas ja kutsub üleminekuvõime tungivalt üles tagama kõigi tsiviilisikute kaitse ning vägivalla toimepanijate vastutuselevõtmise kooskõlas rahvusvaheliste normide ja standarditega. Euroopa Ülemkogu märgib, et leppimise saavutamiseks on eelkõige oluline terviklik üleminekuperioodi õigusemõistmine.
9. Euroopa Ülemkogu rõhutab, kui oluline on rahumeelne ja kaasav üleminek Süürias ilma kahjuliku välissekkumiseta ning mis tahes etnilise ja usulise taustaga süürlaste õiguste kaitse ilma diskrimineerimiseta. Kooskõlas rahvusvahelise õigusega tuleks täielikult austada Süüria sõltumatust, suveräänsust ja territoriaalset terviklikkust turvalistes piirides. Ülemkogu tervitab 10. märtsil 2025 üleminekuvõimude ja Süüria demokraatlike jõudude vahel saavutatud kokkulepet. Euroopa Ülemkogu tuletab meelde, et piiravate meetmete hiljutine peatamine ELi poolt on osa järkjärgulisest ja tagasipööratavast lähenemisviisist. Euroopa Liit jätkab piiravate meetmete kohaldamise võimaliku edasise peatamise analüüsimist Süürias valitseva olukorra hoolika jälgimise alusel. Euroopa Ülemkogu peab tervitatavaks 17. märtsil 2025 toimunud üheksanda Süüria-teemalise konverentsi „Süüria toetamine: vajaduste täitmine edukaks üleminekuks“ tulemusi.

10. Euroopa Ülemkogu tervitab poliitilise ümmikseisu lõppu Liibanonis ning väljendab Euroopa Liidu valmidust teha uute ametivõimudega koostööd riigi majandusliku ja julgeolekuolukorra stabiliseerimiseks. Euroopa Ülemkogu kordab taas oma üleskutset pooltele 27. novembri 2024. aasta relvarahukokkuleppe tingimuste täitmiseks ning ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1701 rakendamiseks.

III. KONKURENTSIVÕIME

11. Konkurentsivõimelisem liit on tugevam liit, mis suudab paremini kaitsta oma kodanikke, väärtusi ja huve üleilmsel areenil, säilitades samal ajal oma jõukuse ja Euroopa sotsiaalse mudeli. Vajadus investeerida meie kaitsetesse ja meie konkurentsivõime on omavahel tihedalt seotud. Euroopa Ülemkogu rõhutab tungivat vajadust tugevdada Euroopa konkurentsivõimet, tuginedes Budapesti deklaratsioonile uue Euroopa konkurentsivõime kokkuleppe kohta ja ülemkogu 6. märtsi 2025. aasta järeldustele Euroopa kaitse kohta. Sellega seoses tervitab Euroopa Ülemkogu eelkõige 29. jaanuari 2025. aasta konkurentsivõime kompassi esitamist, 26. veebruari 2025. aasta puhta tööstuse kokkulepet ja lihtsustamist käsitlevat koondkava.
12. Seepärast peaks 2025. aasta kaasa tooma olulise muutuse ELi tegevuses konkurentsivõime suurendamiseks, ühtse turu tugevdamiseks, kvaliteetsete töökohtade edendamiseks ja eduka kaksikülemineku tagamiseks kooskõlas kokkulepitud kliimaeesmärkidega. Nende eesmärkide saavutamiseks ning ELi ja selle ülemaailmsete konkurentide vahelise ning ELi sisese innovatsiooni- ja tootlikkuslõhe kõrvaldamiseks nõustub Euroopa Ülemkogu prioriteediks seadma lihtsustamise ning regulatiivse ja halduskoormuse vähendamise, energiahindade alandamise ja erasäastude mobiliseerimise, et võimaldada vajalikke investeeringuid ELi majandusse.

Lihtsustamine ja halduskoormuse vähendamine

13. Lähtudes komisjoni 11. veebruari 2025. aasta teatisest rakendamise ja lihtsustamise kohta, kutsub Euroopa Ülemkogu üles tegema jõupingutusi kõigil tasanditel – ELi, riikide ja piirkondade tasandil –, et tagada selge, lihtne, nutikas ja innovatsioonisõbralik õigusraamistik ning vähendada kiiremas korras drastiliselt ettevõtjate ja avalike haldusasutuste haldus-, regulatiivset ja aruandluskoormust, kahjustamata prognoositavust, poliitikaeesmärke, kõrgeid standardeid ja ühtse turu terviklikkust. Sellega seoses Euroopa Ülemkogu:
- a) kutsub komisjoni ja kaasseadusandjaid üles töötama selle nimel, et saavutada eesmärk vähendada kogu halduskoormusega seotud kulusid vähemalt 25 % ja VKEde puhul vähemalt 35 %;
 - b) kutsub komisjoni üles jätkama ELi õigustiku läbivaatamist ja stressitestimist, et teha kindlaks viisid kehtivate õigusaktide edasiseks lihtsustamiseks ja konsolideerimiseks;
 - c) kutsub kaasseadusandjaid tungivalt üles jätkama esmajärjekorras ja suuri eesmärke seades tööd 26. veebruaril 2025 esitatud lihtsustamise koondpakettidega, et töö nendega 2025. aastal võimalikult kiiresti lõpule viia;
 - d) kutsub kaasseadusandjaid üles võtma viivitamata ja hiljemalt 2025. aasta juuni lõpuks vastu ettepaneku kestlikkusaruandlust ja kestlikkusalast hoolsuskohustust käsitleva nn aja peatamise mehhanismi kohta;
 - e) kutsub komisjoni üles tegelema kiiresti täiendavate lihtsustamisalgatustega, sealhulgas mis puudutab tööstuse süsinikuheite vähendamist ning julgeolekut ja kaitset; ning
 - f) kutsub komisjoni ja kaasseadusandjaid tungivalt üles järgima kogu õigusloomeprotsessis parema õigusloome põhimõtteid, vältides seeläbi ülereguleerimist ja halduskoormuse tekitamist, eelkõige VKEde puhul.

Energeetika

14. Tuletades meelde oma pühendumust aastaks 2050 Euroopa energiasuveräänsuse ja kliimaneutraalsuse saavutamise toelteesmärgile ja selleks, et liit jääks ülemaailmselt konkurentsivõimeliseks, Euroopa Ülemkogu:
- a) kutsub üles suurendama kiiresti kõiki ELi ja liikmesriikide tasandil tehtavaid jõupingutusi, et kaitsta ELi kodanikke ja ettevõtjaid paremini kõrgete energiakulude eest, tagada taskukohase ja puhta energiaga varustatus ning ehitada enne 2030. aastat üles tõeline energialiit, mis nõuab ambitsioonikat elektrifitseerimist, kasutades kõiki nullnetoheitena ja väheses süsinikuheitena lahendusi, ning investeerimist võrkudesse, salvestamisse ja võrkudevahelistesse ühendustesse riikide ja ELi tasandil. Tuletades meelde kokkulepitud energiaalaseid eesmärke, kutsub Euroopa Ülemkogu üles kavandama piiriüleseid ja kogu liitu hõlmavaid pikaajalisi investeeringuid, eesmärgiga ELi energiaturg täielikult integreerida ja ühendada, mis aitab tagada liidu energiajulgeoleku ning taristu kaitse ja vastupidavuse; ning
 - b) tervitab sellega seoses seda, et 26. veebruaril 2025 esitas komisjon taskukohase energia tegevuskava, milles visandatakse nii struktuuri- kui ka lühiajalised meetmed, eeskätt kõige rohkem mõjutatud kodanike ja ettevõtjate jaoks, säilitades samas ühtse turu terviklikkuse; ning kutsub komisjoni, nõukogu, liikmesriike ja kõiki teisi asjaomaseid sidusrühmi tungivalt üles alustama nende meetmete elluviimist 2025. aastal. Ülemkogu kutsub üles intensiivistama jõupingutusi Euroopa täiendava energiavarustuse võimaldamiseks, eeskätt kõigi liikmesriikide varustuskindluse tagamiseks.

Hoiuste ja investeringute liit

15. Võttes arvesse ELi konkurentsivõime vallas esinevaid väljakutseid, on ülimalt oluline luua tõeliselt integreeritud ja sügavamad Euroopa kapitaliturud, saavutades kiiresti kapitaliturgude liidu ja kujundades välja pangandusliidu. Tõeline hoiuste ja investeringute liit aitab suunata Euroopa majandusse igal aastal sadu miljardeid eurosid täiendavaid investeringuid, aidates tugevdada ELi konkurentsivõimet, strateegilist autonoomiat ja majandusjulgeolekut.
16. Seda arvestades ja komisjoni 19. märtsi 2025. aasta teatist arvesse võttes Euroopa Ülemkogu:
 - a) eeldab, et kaasseadusandjad lepivad kiiresti kokku kõigis kapitaliturgude liidu 2020. aasta tegevuskava kohastes ettepanekutes, milles ei ole veel kokku lepitud, kaasa arvatud maksejõuetust käsitlevas ettepanekus;
 - b) rõhutab, et ELi tasandil võetavate meetmete täiendamiseks on vaja riiklikke meetmeid, et suurendada kogu liidus kõigile kodanikele ja ettevõtjatele juurdepääsetavate kapitaliturgude suurust ja sügavust;
 - c) pidades silmas võimaluste suurendamist kodanike jaoks:
 - kutsub komisjoni, nõukogu ja liikmesriike üles jätkama tööd selleks, et kapitaliturgudel osaleks rohkem jaeinvestoreid, tehes kättesaadavaks Euroopa investeerimis- ja hoiustamisvõimalused, sealhulgas paremad ELi üleste säästu- ja pensionitoodete võimalused, lähtudes parimatest tavadest ning tegutsedes aegsasti, et võimaldada astuda otsustavaid samme 2025. aastal; ning
 - kutsub komisjoni üles esitama 2025. aastal kiiresti ettepaneku olemasoleva üleeuroopalise personaalse pensionitoote parandamise kohta;

- d) pidades silmas erasektori vahenditest rahastamise suurendamist ettevõtjate puhul, kutsub komisjoni üles:
- esitama ettepanekuid, et parandada era- ja riskikapitali ökosüsteemi, ja pakkuma kooskõlas aluslepingute kohase vastava pädevusega välja äriühinguõigust käsitleva vabatahtliku 28. režiimi, mis võimaldab uuenduslikel ettevõtetel kasvada, tegutsedes aegsasti, et kaasseadusandjad saaksid astuda otsustavaid samme 2026. aastaks;
 - kiiresti esitama 2025. aastal läbivaadatud väärtpaberistamise raamistiku, mis hõlmab muu hulgas usaldatavusraamistiku sihipärast kohandamist, säilitades seejuures finantsstabiilsuse; ning
 - pidevalt jälgima üldist võrdsete võimaluste olukorda pangandus- ja kindlustussektoris ning võtma asjakohaseid meetmeid;
- e) pidades silmas kapitaliturgude järelevalve ühtlustamise ja tõhususe parandamist kogu ELi ulatuses ning killustatuse vähendamist, kutsub komisjoni üles tegema asjakohasel juhul riiklike ja Euroopa pädevate asutustega koostööd, et:
- tagada ühtsed järelevalvetavad. Selleks on oluline edendada ELi õiguse ühetaolist rakendamist, tõlgendamist, kohaldamist ja jõustamist riiklike pädevate asutuste poolt;
 - viia lõpule selliste tingimuste hindamine ja nendega tehtav töö, mis võimaldavad Euroopa järelevalveasutustel teha tõhusat järelevalvet süsteemselt kõige olulisemate piiriüleste kapitali- ja finantsturgude osaliste üle, eesmärgiga tugevdada finantsintegratsiooni ja tagada finantsstabiilsus, lihtsustada protsesse ja vähendada nõuete täitmisega seotud kulusid, võttes arvesse kõigi liikmesriikide huvisid, ning esitada kõnealuse hindamise alusel asjakohasel juhul ettepanek järelevalve kohta;

- kõrvaldada kiiresti turutaristu turupõhisel konsolideerimisel ning piiriülesel investeerimisel esinevad tõkked; ning
 - lihtsustada kehtivaid norme ja kõrvaldada dubleerimine, muuta õigusnorme selgemaks ning vähendada nõuete täitmise ja aruandlusega seotud kulusid;
- f) toonitab, et tähtis on kaasata erasektori vahendeid Euroopa kaitsetööstuse jaoks, ja palub komisjonil kaaluda ELi programmide veelgi ulatuslikumat ärakasutamist, näiteks tuginemist programmi „InvestEU“ liikmesriigi osa kaudu saadud kogemusele, võttes arvesse teatavate liikmesriikide julgeoleku- ja kaitsepoliitika eripära.

Ühtne turg, tööstus ja oskused

17. Neid konkurentsivõimealaseid prioriteete toetab 2025. aasta juunis esitatav ambitsioonikas uus horisontaalne ühtse turu strateegia, mille eesmärk peaks olema ühtse turu süvendamine, kõrvaldades allesjäänud tõkked, eeskätt teenuste ja esmatarbekaupade valdkonnas, käsitledes killustatust ja täiustades ühtse turu normide kohaldamist ja jõustamist.

18. Samuti kutsub Euroopa Ülemkogu üles tegema viivitamata tööd järgmistes konkreetsetes töösuundades:
- a) tuginedes puhta tööstuse kokkuleppele, 5. märtsi 2025. aasta Euroopa autotööstuse tegevuskavale ja 19. märtsi 2025. aasta terase ja metallide tegevuskavale, milles osutatakse tehnoloogianeutraalsusele, tuleb kiirendada tööd Euroopa tööstusinnovatsiooni, tööstuse uuendamise ja tööstuse süsinikuheite vähendamise kindlustamiseks ning tuleviku seisukohast võtmetähtsate tehnoloogiate, nagu tehisintellekt, kvanttehnoloogia, pooljuhid, 5G/6G ja muu elutähtis tehnoloogia, kasvu tagamiseks, pöörates seejuures erilist tähelepanu ülemineku etapis olevatele traditsioonilistele tööstusharudele, eeskätt autotööstusele, laevandusele, lennundusele ja energiamahukatele tööstusharudele, ning vajadusele tagada võrdsed tingimused. Sel eesmärgil kutsub ülemkogu komisjoni üles esitama viivitamata sihipärase ettepaneku täiendava paindlikkuse võimaldamiseks seoses 2025. aastaks seatud eesmärgiga, mis tuleneb sõiduautode ja kaubikute suhtes CO₂ heite norme kehtestavast määrusest, ja jätkama tööd selles määruuses ette nähtud läbivaatamisega; ning
 - b) lähtudes komisjoni 5. märtsi 2025. aasta teatisest „Oskuste liit“, tuleks kooskõlas Euroopa sotsiaalõiguste samba ja selle tegevuskavaga teha täiendavaid jõupingutusi, et tõhustada kogu ELis oskuste omandamist, tunnustamist ja säilitamist alates põhioskuste kujundamisest kuni elukestvas õppes, ümberõppes ja täiendõppes osalemiseni.

Muu tegevus ja edasised sammud

19. Euroopa Ülemkogu käsitles 2025. aasta Euroopa poolaasta prioriteete ja kinnitab soovitusel euroala majanduspoliitika kohta. Samuti arutas Euroopa Ülemkogu tööhõive ja sotsiaalset olukorda Euroopa Liidus.

20. Euroopa Ülemkogu rõhutab, et edaspidi peaksid kõik eespool nimetatud konkurentsivõime prioriteedid ja meetmed toimima üheskoos, vastastikku tugevdaval viisil ning koos asjaomaste ELi instrumentidega, et toetada Euroopa Liidus teadusuuringuid ja innovatsiooni, investeerimist, lähenemist ja ühtekuuluvust, ühendatust, kaubanduse mitmekesistamist ja majanduspartnerlusi, majanduskasvu ja majanduslikku vastupanuvõimet. Ülemkogu jätkab kõigi nende teemade käsitlemist ning hindab konkurentsivõime ning rohe- ja digiüleminekute vallas tehtud edusamme oma 2025. aasta oktoobris toimuval kohtumisel.

IV. EUROOPA KAITSE JA JULGEOLEK

21. Lähtudes oma 6. märtsi 2025. aasta järeldustest ja pidades silmas 19. märtsi 2025. aasta valget raamatut Euroopa kaitse tuleviku kohta, kutsub Euroopa Ülemkogu üles kiirendama tööd kõigis tegevussuundades, et järgmise viie aasta jooksul otsustavalt suurendada Euroopa kaitsevalmidust. Ülemkogu palub nõukogul ja kaasseadusandjatel kiiresti jätkata tööd hiljutiste komisjoni ettepanekutega. Euroopa Ülemkogu kutsub üles kiiremas korras alustama oma 6. märtsi 2025. aasta järeldustes võimetega seoses kindlaks määratud tegevuste rakendamist ning jätkama asjakohaseid rahastamisvõimalusi käsitlevat tööd.
22. Euroopa Ülemkogu tuletab meelde, et julgeoleku- ja kaitsevaldkonnas tugevam ja võimekam Euroopa Liit aitab positiivselt kaasa üleilmse ja Atlandi-ülese julgeoleku tagamisele ning täiendab NATOt, mis on NATO liikmeks olevate riikide jaoks endiselt kollektiivkaitse alus.
23. Eeltoodu ei mõjuta teatavate liikmesriikide julgeoleku- ja kaitsepoliitika eripära ning võtab arvesse kõigi liikmesriikide julgeoleku- ja kaitsehuve kooskõlas aluslepingutega. Euroopa Ülemkogu palub komisjonil ja kõrgel esindajal anda korrapäraselt aru kaitset käsitlevate ülemkogu järelduste rakendamisel tehtud edusammudest. Ülemkogu pöördub selle teema kõigi töösuundade juurde tagasi oma järgmisel kohtumisel.

V. JÄRGMINE MITMEAASTANE FINANTSRAAMISTIK JA UUED OMAVAHENDID

24. Euroopa Ülemkogu pidas esimese arvamuste vahetuse järgmise mitmeaastase finantsraamistiku ja uute omavahendite teemal.

VI. RÄNNE

25. Euroopa Ülemkogu tegi kokkuvõtte edusammudest rännet käsitlevate ülemkogu järelduste rakendamisel, muu hulgas pidades silmas komisjoni presidendi hiljutist kirja. Euroopa Ülemkogu innustab jätkama tööd eelkõige järgmiste teemadega: välismõõde, eelkõige laiaulatuslike partnerluste kaudu; vastuvõetud ELi õigusaktide rakendamine ja kehtivate õigusaktide kohaldamine; ebaseadusliku rände ennetamine ja tõkestamine, muu hulgas uutel viisidel kooskõlas ELi ja rahvusvahelise õigusega; jõupingutused tagasisaatmise hõlbustamiseks, suurendamiseks ja kiirendamiseks, kasutades kõiki asjakohaseid ELi poliitikameetmeid, õigusakte ja vahendeid; turvalise kolmanda riigi ja turvalise päritoluriigi mõisted; rändajate ärakasutamise, inimkaubanduse ja inimeste ebaseadusliku üle piiri toimetamise vastane võitlus; viisapoliitika naaberriikide poolne kooskõlastamine; ning riiklike pädevustega kooskõlas olevad turvalised ja seaduslikud rändevõimalused. Euroopa Ülemkogu tuletab meelde ELi kindlat otsustavust tugevdada julgeolekut oma välispiiridel ja tagada välispiiride üle tõhus kontroll kooskõlas ELi ja rahvusvahelise õigusega.
26. Euroopa Ülemkogu kutsub kaasseadusandjaid üles tegema esmajärjekorras edusamme rändemõõtmega eelnõude osas. Eelkõige palub ülemkogu kaasseadusandjatel kiiresti läbi vaadata komisjoni hiljutine tagasisaatmist käsitlev ettepanek.

VII. MAAILMAMERI

27. Võttes arvesse praegusi üleilmseid ja geopoliitilisi väljakutseid, rõhutab Euroopa Ülemkogu maailmamere, veemajanduse kerkuse ja sinise majanduse strateegilist tähtsust ELi konkurentsivõime, meresõidu turvalisuse ning keskkonnakestlikkuse ja -kaitse tugevdamisel planeedi kolmikriisi tingimustes, mille on tekitanud kliimamuutused, reostus ja elurikkuse vähenemine.
28. Euroopa Ülemkogu tervitab komisjoni kavatsust esitada kooskõlas ELi ja liikmesriikide vastavate pädevustega ambitsioonikas, terviklik ja tulevikku suunatud Euroopa maailmamerepakt, mis toetab ookeanide ja merede tervist, energiasõbralikkust ja meresõidu turvalisust, toiduga kindlustatust, säästvat kalapüüki ning ELi kestlikku ja konkurentsivõimelist sinist majandust, pöörates erilist tähelepanu ranniku- ja saarekogukondadele, ning aitab kaasa maailmamere käsitlevate üleilmsete teaduspõhiste teadmiste hankimisele ja maailmamere vastutustundlikule majandamisele.
29. Samuti tegi Euroopa Ülemkogu kokkuvõtte ettevalmistustest 9.–13. juunil 2025 Nice'is toimuvaks ÜRO maailmamerekonverentsiks ja kutsus üles suurendama üleilmseid meetmeid ja ambitsiooni, sealhulgas kiirendama ÜRO mereõiguse konventsiooni alusel sõlmitud väljaspool riiklikku jurisdiktsiooni olevate alade mere elurikkuse kaitset ja kestlikku kasutamist käsitleva kokkuleppe ratifitseerimist, et edendada maailmamere kaitset ja majandamist rahvusvahelisel tasandil.

VIII. MITMEPOOLSUS

30. Euroopa Liit on alati toetanud ja toetab ka edaspidi ÜRO põhikirja ning selles sätestatud reegleid ja põhimõtteid, eelkõige suveräänsuse ja territoriaalse terviklikkuse, poliitilise sõltumatuse ja enesemääramise põhimõtteid. Euroopa Ülemkogu kinnitab taas liidu vankumatut pühendumust tõhusale mitmepoolsusele ja reeglitel põhinevale rahvusvahelisele korrale, mille keskmes on ÜRO.

31. Euroopa Liit jääb etteaimatavaks ja usaldusväärseks partneriks ning tervitab võimalust töötada muutuvas keskkonnas koos kõigi oma partneritega ning ÜRO ja selle asutustega ÜRO sisemise reformiprotsessi – algatuse „UN80“ – edendamisel, et tagada ÜRO tõhusus, kulutõhusus ja reageerimisvõime ka edaspidi.
32. Euroopa Liit on pühendunud tulevikupaktile, mis on oluline samm ÜRO-le uue elujõu andmisel, kestliku arengu eesmärkide saavutamisel ning rahvusvahelise finantsarhitektuuri reformimisel. Euroopa Liit on selle pakti tõhusa rakendamise tagamiseks valmis tegema koostööd kõigi sidusrühmadega.
33. Euroopa Ülemkogu jääb ootama 30. juunist 3. juulini 2025 Sevilleas toimuvat neljandat rahvusvahelist arengu rahastamise konverentsi, millest saab oluline samm kestliku arengu uuendatud üleilmse rahastamisraamistiku kehtestamise suunas. Ülemkogu kutsub asjaomaseid ELi institutsioone üles tegema koos liikmesriikidega tööd ambitsioonikate tulemuste nimel.

IX. MUUD KÜSIMUSED

34. Euroopa Ülemkogu arutas olukorda Lääne-Balkani piirkonnas ja palub nõukogul käsitleda seda teemat 2025. aasta aprillis.
-